



# O'ZMU XABARLARI

## ВЕСТНИК НУУЗ

### АСТА NUUZ

#### MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI ILMIY JURNALI

**JURNAL**  
**1997 YILDAN**  
**CHIQA**  
**BOSHLAGAN**

**2025**  
**1/12/1**

**Ijtimoiy-**  
**gumanitar**  
**fanlar turkumi**

Bosh muharrir:

**MADJIDOV I.U.** – t.f.d., professor.

Bosh muharrir o'rinbosari:

**ERGASHOV Y.S.** – f-m.f.d., professor.

**SHIRINOVA R.X.** – fil.f.d., professor.

Tahrir hay'ati:

**Sagdullayev A.S.** – t.f.d., akademik.

**Suleymanov R.X.** – t.f.d., prof.

**Murtazayeva R.H.** – t.f.d., prof.

**Musayev N.U.** – t.f.d., prof.

**Urakov D.J.** – t.f.d., prof.

**Xolikulov A.B.** – t.f.d., prof.

**Yermetov A.A.** – t.f.d., prof.

**Zuyev A.S.** – t.f.d., prof.

**Jesus Fuensanta.** – t.f.d., prof.

**Muxamedova D.G.** – psix.f.d., prof.

**Karamyan M.X.** – psix.f.d., prof.

**Rasulov A.I.** – psix.f.d., prof.

**Madayeva Sh.O.** – f.f.d, prof.

**Tilavov O'.G'.** – f.f.d, prof.

**Sobirova U.F.** – sots.f.d., prof.

**Xudaykulov H.J.** – ped.fan.d., prof.

**Miroslav Ballay** – PhD, prof.

**Siddiqova I.A.** – fil.f.d., prof.

**Sadullayeva N.A.** – fil.f.d., dots.

**Arustamyan Y.Y.** – fil.f.d., dots.

**Boltaboyev H.** – fil.f.d., prof.

**Rahmonov N.A.** – fil.f.d., prof.

**Abdurahmonova N.Z.** – fil.f.d., prof.

**Pardayev Z.A.** – fil.f.f.d., dots.

Mas'ul kotib: **PARDAYEV Z.A.**

**TOSHKENT – 2025**

## MUNDARIJA

### Tarix

<b>Abdukamolova M.</b> Hojib Tosh faoliyatining tarixiy manbalardagi talqini.....	4
<b>Исамидинов М., Фарманова Г.</b> Способы обнаружения поселений земледельческих общин эпохи энеолита и ранней бронзы Ферганской долины.....	8
<b>Matyayqubov T.</b> Quyi Amudaryo hududida Kaltaminor madaniyati rivojlanishga doir ba'zi bir mulohazalar.....	12
<b>Olimov U.</b> Shahrisabz davlat muzey-qo'riqxonasi tashkil etilishining huquqiy asoslari va shakllanishi tarixi.....	15
<b>Ochilova D., Boymirzayev S.</b> O'zbekiston tarixi davlat muzeyi arxeologiya fondining shakllanishi va boyishida o'zbek arxeologlari olimlarining hissasi.....	19
<b>To'xtabayev A.</b> O'zbekiston havo transporti tarixi: rivojlanish va xalqaro standartlar.....	23
<b>To'xtameshev F.</b> O'zbekistonda jismoniy tarbiya va sport sohasida kadrlar masalasi: tarixiy tahlil.....	26
<b>Farmanova G., Abdug'aniyev Sh.</b> Farg'ona vodiysi chorvador jamoalari madaniyatlarini arxeoetnologik o'rganilishi (Qayroqqum madaniyati misolida).....	29
<b>Xatamova Z.</b> Qo'qon xonligida harbiy tuzilmaning moliyaviy ta'minoti.....	32
<b>Xoldarov A.</b> Germaniya arabshunoslik maktabi tarixiga doir ilmiy tadqiqotlar va ularning tahlili.....	35
<b>Falsafa. Pedagogika. Psixologiya. Metodika. Sotsiologiya. Siyosiy fanlar. Islomshunoslik</b>	
<b>Abdullayev M., Yo'ldasheva Z.</b> O'quvchilar ma'naviy-axloqiy tarbiyasida xalq og'zaki ijodining ahamiyati.....	37
<b>Abdullayeva X.</b> Ko'zi ojiz va zaif ko'ruvchi bolalarda ijtimoiy kommunikatsiya ko'nikmalarini rivojlantirishda xalq o'yinlarining ta'siri.....	40
<b>Abduraxmonov X.</b> Yoshlar dunyoqarashida innovatsion tafakkurning namoyon bo'lish shakllari va modellari.....	43
<b>Abduraxmonov M.</b> Amir Temur va temuriylar davlatchiligi asoslarining ijtimoiy-falsafiy ahamiyati.....	46
<b>Azzamov Y.</b> Principles of developing students' independent learning competence in teaching english.....	49
<b>Алимова Ш.</b> Состояние вопроса преподавания русского как иностранного в эпоху цифровизации и её перспективы.....	52
<b>Amonova M.</b> The future of improving the philosophical features of artificial intelligence (AI) and social networks in the ecotourism system.....	55
<b>Ashirova A.</b> Talabalarni neyrotarmoq modeli asosida o'qitishning didaktik tizimi.....	58
<b>Ashurova X.</b> Til o'yinlari va "men" tushunchasining grammatik illyuziyasi: D.Yumdan L.Vitgenshteyngacha bo'lgan gnoseologik evolyutsiya.....	62
<b>Baxromov S.</b> Akmaliddin Bobiriy shaxsiyatiga yangicha nazar.....	65
<b>Begbudieva P.</b> Mahmudkhodja Behbudi and the jadid reform movement: modernization, education, and women's role in Turkestan.....	69
<b>Bozarova F.</b> Madaniyatlararo muloqot kontekstida axloq va estetika muammosi.....	72
<b>Burxanov Z.</b> Mediatexnologik yondashuv asosida bo'lajak o'qituvchilarda lingvistik kompetensiyalarni rivojlantirishning innovatsion metodikasi.....	75
<b>Do'marova N.</b> Raqamli ta'lim vositalari yordamida differensial o'qitishni amalga oshirish imkoniyatlari (malaka oshirish misolida).....	79
<b>Do'styorova S.</b> Yusuf Xos Hojibning "Qutadg'u bilig" asarida ma'naviyat tushunchasining yoritilishi.....	82
<b>Duschanova N.</b> Neyropedagogik yondashuvlar asosida adabiy savodxonlikni shakllantirishning ilmiy-nazariy asoslari.....	85
<b>Jangirova G.</b> Theoretical and practical foundations of using digital technologies in english language education.....	88
<b>Jurabayeva Z.</b> Boshlang'ich sinf o'quvchilarida sintaktik modellar orqali nutqni rivojlantirish metodikasi.....	91
<b>Ibodova M.</b> Ona tili darslarida mumtoz badiiy matnlarni o'qib tushinishga o'rgatuvchi o'quv topshiriqlar ustida ishlash.....	94
<b>Islamova M.</b> Teleproduserlik faoliyatining shakllanishi va tarkibi: ilg'or xorijiy tajribalarning milliy amaliyotga ta'siri.....	97
<b>Isroilov Q., Jurakulov J.</b> Jadidchilik harakati: tarixiy shakllanishi, ma'rifiy islohotlari, zamonaviy ta'lim bilan uyg'unlashuvi va davlat siyosatida tutgan o'rni.....	100
<b>Karimova R.</b> Falsafasida xotin-qizlarga bo'lgan ortodaksal munosabatlar tahlili.....	103
<b>Kutbidinova P.</b> Islom huquqi asoslari ilmining paydo bo'lishi va rivojlanishi.....	106
<b>Maxsudaliyeva R.</b> Ingliz va o'zbek folkloridagi umumiylik va farqlar: talabalarining madaniyatlararo tahlil ko'nikmalarini rivojlantirishning ahamiyati.....	109
<b>Mirzakarimov D.</b> Raqamli tibbiy ta'limda talabalarda profilaktik immun madaniyatni rivojlantirishning nazariy asoslari.....	112
<b>Musurmanov B.</b> Ichki ishlar vazirligi tizimidagi muassasalarning fuqarolik-huquqiy javobgarlik masalalari.....	115
<b>Nazarova K.</b> Boshlang'ich sinf o'quvchilarida nutqiy kompetensiyani rivojlantirish jarayonini loyihalash usullari.....	118
<b>Nuraliyev S.</b> Siyosiy partiyalar mafkurasi: falsafiy tahlil.....	121
<b>Ochilova F.</b> Психолого-педагогические механизмы влияния искусственного интеллекта на креативность студента в условиях цифровой трансформации образования.....	124
<b>Patullaeva A., Reymbaeva R., Ernazarova R., Orakova A.</b> Talabalarda kreativlikni rivojlantirishda innovatsion-interfaol ta'lim texnologiyalari.....	127
<b>Primova F.</b> Ekologik madaniyatni shakllantirish va rivojlantirish hayot-mamot va najot masalasiga aylandi.....	130
<b>Rahimjonov M.</b> Islom dinida ayollarning ilm olishlariga bo'lgan munosabat.....	134
<b>Raximov A.</b> Kitob va kitobatchilik tarixining ijtimoiy-falsafiy tahlili.....	137
<b>Raxmanberdiyeva K.</b> "Loyiha" metodini amalga oshirishning tamoyillari.....	140
<b>Reymbaeva R., Ernazarova R., Qurbaniyazov M.</b> Pedagog mutaxassislarini tayyorlash tizimini takomillashtirishning zamonaviy yo'nalishlari.....	143
<b>Ruzmetova D.</b> O'zbekistonda ijtimoiy himoya tizimini modernizatsiya qilishning ustuvor yo'nalishlari.....	146
<b>Safarov N.</b> "Jinoyat" va "jinoyatchilik" tushunchalarining huquqiy talqini va falsafiy mohiyati.....	149
<b>Soliyeva Z.</b> Martin Xaydegger ontologiyasida vaqt modalliklari: hisoblash va tushunish fenomenlari tahlil.....	152
<b>Turatova D.</b> Xalq cholg'ularida ijro etish orqali ijodiy kompetensiyalarni rivojlantirish (an'anaviy dutor cholg'usi misolida).....	155
<b>Turdoliyev M.</b> Urbanizatsiya sharoitida havo ifloslanishining aholi salomatligiga ta'siri: Samarqand viloyati misolida.....	159
<b>Tursunova D.</b> Integrativ darslarni tashkil etishning pedagogik shart-sharoitlari.....	163
<b>O'ktamova Sh.</b> O'quvchilarda metakognitiv strategiyalar orqali intellektual qobiliyatlarni namoyon bo'lishining psixologik mexanizmlari.....	165
<b>Umarov I.</b> Talabalar mustaqil ta'limini tashkil etishning pedagogik sharoitlarini raqamlashtirish asosida takomillashtirish.....	168
<b>Umarova N.</b> O'zbek tili mashg'ulotlarida mashqlar ustida samarali ishlash usullari.....	171

<b>Usmonov I.</b> “Ta’vilot al-Qur’on” asaridagi teologiya masalasiga oid hadislar tahlili .....	174
<b>Utegenova J.</b> Bioetikani rivojlantirishning ijtimoiy-falsafiy muammolari .....	177
<b>Xakimov A.</b> Yoshlarda ilmiy dunyoqarashni shakllantirishda zamonaviy axborot kommunikatsiya texnologiyalarining ahamiyati .....	180
<b>Xalbayeva G.</b> Bolalarni maktabga tayyorlash jarayonida psixologik omillar namoyon bo’lishining o’ziga xos xususiyatlari ....	183
<b>Xalikova L.</b> Multimedia texnologiyalari asosida o’quvchilarning kreativ tafakkurini shakllantirishning pedagogik imkoniyatlari .....	187
<b>Xamdamov F.</b> Bo’lajak informatika o’qituvchilarida o’quv topshiriqlari ustida ishlash ko’nikmasini rivojlantirish pedagogik muammo sifatida.....	190
<b>Xandamova M.</b> Abu Rayhon Beruniyning jamiyat haqidagi qarashlari .....	194
<b>Xidirov S.</b> Ijtimoiy xavfsizlik fenomenining nazariy metodologik asoslari .....	197
<b>Xodjimetrov Sh.</b> O’zbekistonda immigranlar adaptatsiyasi jarayonining ijtimoiy-falsafiy asoslari .....	201
<b>Xoliqov Y.</b> Globalashuv jarayonida yoshlar estetik madaniyatini rivojlantirishda manaviy omilning roli.....	204
<b>Xolmonov J.</b> Diedral kvandllarda Rota-Bakster operatorlari .....	207
<b>Xudaynazarov S.</b> Globallashuv va ekologik qadriyatlar.....	210
<b>Xudjaqulova F.</b> Jaloliddin Rumiy va Alisher Navoiy falsafiy g’oyalardagi umumiyliklar tahlili .....	213
<b>Cho’lijev E.</b> O’quvchilar bilimni baholashda xalqaro tajribalar va ularning ayrim xususiyatlari .....	216
<b>Cho’lijeva V.</b> Jaloliddin Rumiy ilmiy merosining g’arbda o’rganilishi.....	219
<b>Ergashev A.</b> Milliy o’zlikni anglash fenomenining falsafiy-kontseptual tahlili.....	222
<b>Ernazarova R., Reyimbaeva R., Patullaeva A., Eshniyazova U.</b> Jismoniy imkoniyati cheklangan talabalarda rehabilitatsiya jarayonlarini tashkil etish va integrallashgan baholash tizimi .....	225
<b>Yusupov N.</b> Iqtisodiyoti sharoitida sanoat korxonalarida boshqaruv faoliyatini takomillashtirishning ustuvor yo’nalishlari .....	228
<b>Yaxyayeva S.</b> Yangi O’zbekiston sharoitida sog’lom turmush tarzini shakllantirishda jismoniy tarbiya va sportning ijtimoiy-pedagogik ahamiyati .....	231
<b>Filologiya</b>	
<b>Babaniyazova N.</b> The level of study of euphemisms in the system of turkic linguistics .....	234
<b>Bahriddinova D.</b> Adabiy suhbat janri: tipologiyasi, tarixiy evolyutsiyasi va adabiy tanqid tizimidagi o’rni .....	238
<b>Begimkulova Sh., Qurbonova A.</b> Multikulturalizm adabiyoti adibalari ijodida ayol sadoqati .....	241
<b>Bektasheva G.</b> Begali Qosimov tadqiqotlarida biografik va sotsiologik metod talqini .....	244
<b>Bozorov O., Dusanova Sh.</b> Badiiy matn va tarjima tushunchasi .....	248
<b>Vapayeva A.</b> O’zbek va rus tillaridagi neologizmlarning morfologik modellari .....	252
<b>Джуманиязова И.</b> Значение и функциональный потенциал авторских корпусов.....	255
<b>Jalolova G., Yusupova Sh.</b> Problems of translating astronomy texts (English-uzbek-english translations).....	258
<b>Ziyaeva Sh.</b> Fransuz tilida to’g’ri talaffuz qilish (orfoepiya) prinsiplari va ularning nazariy asoslari .....	261
<b>Ishanjanova M.</b> Nutq etnografiyasi – til, madaniyat va jamiyat aloqalarini tahlil vositasi sifatida .....	264
<b>Kengesova A.</b> Quatrains in karakalpak poetry .....	267
<b>Kuchkarov I.</b> Ingliz tilidan o’zbek tiliga so’zlarning kirib kelishi va ularning moslashuvi .....	271
<b>Matyakubova S.</b> Ogahiy tarixiy nasrida fe’l sinonimiyasining lingvostilistik ahamiyati .....	274
<b>Nabiyeva Z.</b> Ijtimoiy munosabat fe’llarining struktur-semantik tahlili (ingliz va o’zbek tillari misolida) .....	277
<b>Nasriddinova I.</b> Sun’iy intellekt va savol generatsiyasi texnologiyalari .....	280
<b>Nurimova D.</b> Zamonaviy tilshunoslikda sotsiopragmatikaning ahamiyati .....	283
<b>Palvanova N.</b> Badiiy asarlarni lingvopoetik tahlili asosida o’rganish .....	286
<b>Rasulova Sh.</b> Xislat bayozlaridagi diniy-falsafiy she’rlar tasnifi va ularning matn xususiyatlari .....	289
<b>Raxmonova X.</b> Chingiz Aytmatov ijodida afsona va rivoyatlarning o’rni .....	293
<b>Tursunboyeva S.</b> Media-savodxonlikni oshirish orqali axborot madaniyatini shakllantirish strategiyasi: yoshlar va aholining telegram-kontentni tanqidiy idrok etish ko’nikmalarini rivojlantirish.....	296
<b>Tursunova M.</b> O’zbek va rus toponimik rivoyatlarining o’rganilishi tipologiyasiga doir .....	299
<b>Umarova N.</b> Turkiy tillar tajribasi asosida o’zbek tilida huquqiy savol-javob tizimini yaratishning nazariy va amaliy asoslari .....	302
<b>Umirkulova M.</b> Nutq aktlarining illokutiv, lokutiv va perllokutiv turlari: lingvopragmatik yondashuv .....	305
<b>Usarov I.</b> Ingliz va o’zbek tillarida stilistik birliklar tipologiyasi .....	308
<b>Xoliqova Sh.</b> Ingliz va o’zbek tillarida maishiy leksikaning lingvomadaniy xususiyatlari .....	312
<b>Elov B., Axmedova A.</b> Babelnet: ko’p manbali semantik tarmoq.....	315
<b>Yan BO.</b> Honorifics in chinese, uzbek, and russian: a comparative study.....	319
<b>Norbekov R.</b> “Abu Rayhon Beruniy” asaridagi kichik hikoyatlarning badiiy-estetik vazifasi.....	322